

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi opintotukilain sekä lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkatuesta annetun lain 3 a §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi opintotukilakia sekä lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkatuesta annettua lakia. Opintorahan kuu-kausimääriä korotettaisiin 15 prosentilla ja kuitenkin vähintään 16 eurolla. Opintotukeen vaikuttavia opiskelijan omia tulorajoja korotettaisiin 30 prosentilla. Lisäksi esityksessä ehdotetaan korotettavaksi 80 eurolla muussa kuin korkeakoulussa opiskelevalle 18 vuotta

täyttäneelle opiskelijalle myönnettävän opintolainan valtiontakauksen määrää.

Esitys liittyy valtion vuoden 2008 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi samanaikaisesti sen kanssa.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2008 alussa.

Opintorahan määrää ja valtiontakauksen suuruutta koskevia uusia säännöksiä sovellettaisiin kuitenkin vasta 1 päivästä elokuuta 2008.

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila ja ehdotetut muutokset

1.1 Opintorahan korottaminen

Opintotuesta säädetään opintotukilaissa (65/1994). Opintotukena myönnetään opintorahaa, asumislisää sekä opintolainan valtiontakaus. Opintorahan määrästä säädetään opintotukilain 11 §:ssä. Sen mukaan opintorahan määrä vaihtelee opiskelijan iän, oppilaitoksen ja asumismuodon perusteella. Muualla kuin vanhempiensa luona asuvan 18 vuotta täyttäneen opiskelijan opintoraha on korkeakoulussa 259,01 euroa ja muussa oppilaitoksessa 213,60 euroa. Avioliitossa olevan tai elatusvelvollisen opiskelijan opintoraha on iästä ja asumismuodosta riippumatta 259,01 euroa korkeakoulussa ja 213,60 euroa muussa oppilaitoksessa. Vanhempiensa luona asuvalla opiskelijalla opintorahan määrä on kuukaudessa 38,68 euroa korkeakoulussa ja 21,86 euroa muussa oppilaitoksessa, kun opiskelija on alle 20-vuotias, sekä 105,96 euroa korkeakoulussa ja 63,91 euroa muussa oppilaitoksessa, kun opiskelija on täyttänyt 20 vuotta. Muualla kuin vanhempiensa luona asuvalla opiskelijalla opintorahan määrä on 126,14 euroa korkeakoulussa ja 84,09 euroa muussa oppilaitoksessa, kun opiskelija on alle 18-vuotias.

Pääministeri Matti Vanhasen II hallituksen hallitusohjelman mukaan opintotukea kehitetään nykyrakenteen pohjalta siten, että opin-

totuki turvaa päätoimisen opiskelun aikaista toimeentuloa, edistää tehokasta opiskelua ja tutkinnon suorittamista tavoiteajassa. Opintorahaa korotetaan 15 prosentilla kaikilla koulutusasteilla. Hallitusohjelman edellyttämä opintorahan tasokorotus ehdotetaan kohdennettavaksi mahdollisimman tasapuolisesti eri-ikäisille, eri tavalla asuville ja eri koulutusasteilla opiskeleville. Suurimpiin opintorahoihin korotus ehdotetaan toteutettavaksi prosentuaalisena. Pienimpiin opintorahoihin tehtäisiin euromääräinen korotus, mikä olisi perusteltua erityisesti hyvin pienituloisista perheistä olevien opiskelijoiden kannalta. Opintorahan perusmäärät pyöristettäisiin selkeyden vuoksi täysiin euroihin.

Esityksessä ehdotetaan, että itsenäisesti asuvan täysi-ikäisen korkeakouluopiskelijan kuukausittainen opintoraha nousisi 15 prosenttia eli 38,99 euroa nykyisestä 259,01 eurosta 298 euroon. Muussa kuin korkeakoulussa opiskelevan itsenäisesti asuvan täysi-ikäisen opiskelijan opintoraha nousisi 15 prosentilla eli 32,40 eurolla nykyisestä 213,60 eurosta 246 euroon. Korotus olisi 15 prosenttia myös silloin, kun opiskelija opiskelee korkeakoulussa, on alle 18-vuotias ja asuu itsenäisesti tai asuu vanhemman luona ja on 20 vuotta täyttänyt. Muita määrältään pienimpiä opintorahoja sekä vanhempien pienituloisuuden perusteella tehtäviä korotuksia ehdotetaan korotettavaksi noin 16 eurolla.

Opintotukilain mukaisen opintorahan kuukausittaiset enimmäismäärät (€/kk)

	31.7.2008 asti	1.8.2008 lukien
Korkeakouluopiskelijat		
- vanhempiensa luona asuvat, alle 20-vuotiaat	38,68	55
- vanhempiensa luona asuvat, 20 vuotta täyttäneet	105,96	122
- muualla asuvat, alle 18-vuotiaat	126,14	145
- muualla asuvat, 18 vuotta täyttäneet	259,01	298
Muissa oppilaitoksissa opiskelevat		
- vanhempiensa luona asuvat, alle 20-vuotiaat	21,86	38
- vanhempiensa luona asuvat, 20 vuotta täyttäneet	63,91	80
- muualla asuvat, alle 18-vuotiaat	84,09	100
- muualla asuvat, 18 vuotta täyttäneet	213,60	246

Opintorahat ja vähävaraiskorotus (€/kk)

Opintotukilain 11 §:ää on muutettu 1 päivänä marraskuuta 2007 voimaan tulevalla lailla 792/2007. Sen mukaan opintorahaa voidaan korottaa, jos vanhempien tuloverolain (1535/1992) 30 §:ssä tarkoitettujen puhtaiden

ansio- ja pääomatulojen yhteismäärä on enintään 20 700 euroa vuodessa. Korotus pienee jokaista tulorajan ylittävää täyttä 2 070 euroa kohden 10 prosenttia. Jos tulojen yhteismäärä ylittää 39 000 euroa, korotusta ei makseta.

Korkeakoulu	Nykytaso			Korotettu taso 1.8.2008 alkaen		
	Opintorahan perusmäärä	Vähävaraiskorotus	Opintoraha enintään	Opintorahan perusmäärä	Vähävaraiskorotus	Opintoraha enintään
Itsenäisesti asuva alle 18-vuotias	126,14	126,14	252,28	145	145	290
Vanhempiensa luona asuva, 20-vuotias	105,96	126,14	232,10	122	145	267
Vanhempiensa luona asuva 18—19-vuotias	38,68	58,87	97,55	55	75	130

Muu oppilaitos	Nykytaso			Korotettu taso 1.8.2008 alkaen		
	Opintorahan perusmäärä	Vähävaraiskorotus	Opintoraha enintään	Opintorahan perusmäärä	Vähävaraiskorotus	Opintoraha enintään
Itsenäisesti asuva 17-vuotias	84,09	84,09	168,18	100	100	200
Vanhempiensa luona asuva, 20-vuotias	63,91	84,09	148,00	80	100	180
Vanhempiensa luona asuva 17—19-vuotias	21,86	42,05	63,91	38	58	96

Edellisen kerran opintorahoja korotettiin opintotuki uudistuksen yhteydessä. Korkeakouluopiskelijoiden opintorahaa korotettiin vuonna 1992 ja muiden opiskelijoiden vuonna 1994. Vuonna 1995 opintorahan määrää alennettiin. Elinkustannukset ovat 12 vuoden aikana nousseet noin 15 prosentilla, joten opintoraha on reaalisesti laskenut. Opintotuen asumislisää on tarkistettu vuonna 2000, jolloin korvausprosentti nousi 67 prosentista 80 prosenttiin sekä 1 päivästä marraskuuta 2005 lukien, jolloin asumislisässä huomioon

otettava asumiskustannusten raja nousi 214,44 eurosta 252 euroon.

Korkeakouluopiskelijoiden tuen riittävyttä parannettiin 1 päivästä elokuuta 2005 lukien korottamalla valtiotakauksen määrää 220 eurosta 300 euroon ja ottamalla käyttöön syyslukukautena 2005 ja sen jälkeen opintonsa aloittaneille määrääjassa tutkintonsa suorittaville myönnettävä opintolainavähennys. Pääasiassa muiden kuin korkeakouluopiskelijoiden tukeen vaikuttavia vanhempien tulorajoja korotettiin 15 prosentilla 1 päivästä marras-

kuuta 2006 lukien ja edelleen 30 prosentilla 1 päivästä marraskuuta 2007 lukien.

1.2 Opiskelijan omien tulorajojen korottaminen

Opintotukilain mukaisen opintotuen keskeisiä myöntämisperusteita ovat taloudellisen tuen tarve, päätoiminen opiskelu ja opintojen edistyminen. Opiskelijan omiin tuloihin perustuvassa tarveharkinnassa käytetään tuki-kuukausien määriin suhteutettuja vuositulo-rajaja, jotka lasketaan tuettomien ja tuellisten kuukausien tulorajojen perusteella. Opiskelija voi ansaita vapaan tulonsa milloin vain kalenterivuoden aikana. Tukea haettaessa ja maksettaessa ei tuloja tutkita, vaan tuloseuranta tehdään jälkikäteen verotuksen valmistuttua. Tulorajojen tarkoitus on ohjata tukea päätoimiseen opiskeluun.

Tuellisen kuukauden tuloraja on nykyisin 505 euroa ja tuettoman kuukauden tuloraja 1 515 euroa. Tulorajat ovat olleet samat vuodesta 1998, jolloin opintotuen tuloharkinta uudistui nykyisen mallin mukaiseksi. Opiskelijoiden omia tulorajoja ei ole tarkistettu yleisen ansiotason kehityksen perusteella. Tuki on täten kohdentunut aina aiempia vuosia pienituloisimmille opiskelijoille ja näin ollen tarveharkinta on kiristynyt ja tuen käyttöaste pienentynyt. Opintotuen tarkoitus ei ole estää kohtuullista työssäkäyntiä, jos opinnot edistyvät työssäkäynnistä huolimatta. Tästä näkökulmasta tulorajoja on perusteltua tarkistaa kohtuullisesti opiskelijoiden taloudellisen tilanteen helpottamiseksi.

Opiskelijan omia tulorajoja ehdotetaan korotettavaksi hallitusohjelman edellyttämällä tavalla 30 prosentilla vuoden 2008 alusta lukien. Tuellista kuukautta kohden tuloraja olisi tällöin 660 euroa ja tuetonta kuukautta kohden 1 970 euroa. Selkeyden vuoksi uudet tulorajat ehdotetaan pyöristettäväksi lähimpään kymmeneen euroon, jolloin vuositulorajat ovat myös opiskelijalle helpommin seurattavissa. Tällöin vuositulon ylittäessä vapaan tulon, nykyisen 1 010 euron sijaan jokaista alkavaa 1 310 euroa kohden perittäisiin takaisin yhden kuukauden opintoraha ja asumislisä.

Opiskelija voi nyt tyypillisessä tilanteessa nostaessaan tukea ja opiskellessaan päätoimi-

sesti yhdeksänä kuukautena ansaita vuoden aikana 9 090 euroa. Tulorajojen korotusten jälkeen kyseinen vuositulo-rajaja nousisi 2 760 eurolla 11 850 euroon. Nykyisin opiskelija ei ole oikeutettu tukeen lainkaan jos vuositulo ylittää 17 170 euroa. Tämä raja nousisi 5 160 eurolla 22 330 euroon. Ensimmäisen kerran uusia tulorajoja käytettäisiin tuloseurannassa vuonna 2010 tehtäessä vuotta 2008 koskevaa tulovalvontaa.

Opiskelijan tulorajat vuonna 2007

Tuki-kuukausia	Vapaa tulo euroa/vuosi
1	17 170
2	16 160
3	15 150
4	14 140
5	13 130
6	12 120
7	11 110
8	10 100
9	9 090
10	8 080
11	7 070
12	6 060

Opiskelijan ehdotetut tulorajat 1.1.2008 lukien

Tuki-kuukausia	Vapaa tulo euroa/vuosi
1	22 330
2	21 020
3	19 710
4	18 400
5	17 090
6	15 780
7	14 470
8	13 160
9	11 850
10	10 540
11	9 230
12	7 920

Samalla tarkistettaisiin myös opiskeluun tai tutkintoon pakollisena kuuluvan, päätoimiseksi katsottavan sekä opintojen edistymisen yleiset edellytykset täyttävän työharjoittelun

taikka työssäoppimisen perusteella maksettavan, opintorahan myöntämisen estävän palkan rajaa opintotukilain 20 §:ssä 505 eurosta 660 euroon. Samoin tarkistettaisiin lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkatuesta annetun lain (48/1997) 3 a §:ssä säädettyä koulumatkaten myöntämisen estävän työssäoppimisen perusteella saadun ansiotulon rajaa 505 eurosta 660 euroon.

Jos vapaan tulon ylitys on ollut enintään 170 euroa, liikaa maksettua tukea ei peritä takaisin. Myös tätä rajaa esitetään korotettavaksi 30 prosentilla 170 eurosta 220 euroon.

1.3 Muut ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan lisäksi nostettavaksi muussa kuin korkeakoulussa opiskelevan täysi-ikäisen opintolainan valtiontakauksen määrää 220 eurosta 300 euroon. Muussa kuin korkeakoulussa opiskelevien opintolainan valtiontakauksen määriä ei ole nostettu vuoden 1994 jälkeen, jolloin yhtenäistettiin vuonna 1992 käynnistettyyn opintotuki uudistukseen liittyen muussa kuin korkeakoulussa opiskelevien opintotukilainsäädäntö korkeakoulussa opiskelevien opintotukea koskevan lainsäädännön kanssa.

Korkeakouluopiskelijoiden opintolainan valtiontakauksen määrää korotettiin 1 päivästä elokuuta 2005 lukien opintotuen riittävyden ja kannustavuuden parantamiseksi. Eri opiskelijaryhmien yhdenvertaisen kohtelun turvaamiseksi myös muiden kuin korkeakouluopiskelijoiden opintolainan valtiontakauksen määrää on perusteltua korottaa toimeentulon edellytysten parantamiseksi. Kesäkuussa 2007 julkaistun lukiolaisten ja ammatillisista perustutkintoa suorittavien elämäntilannetta ja toimeentuloa kartoittavan Kansaneläkelaitoksessa laaditun tutkimuksen mukaan heikoimmassa asemassa taloudellisesti ovat itsenäisesti asuvat nuoret. Opintorahan reaalinen arvo on laskenut, johon on syynä etuuden tason pysyminen samana. Opintorahan saajien osuus on laskenut samalla, koska vanhempien tulorajoja ei ole korotettu. Tilannetta korjaa tähän esitykseen liittyvä opintorahan korotus. Vuosina 2006 ja 2007 toteutettujen vanhempien tulorajojen korotusten myötä tuen piiriin pääsevät alle keskitulois-

ta perheistä tulevat opiskelijat. Alle 18-vuotiaiden valtiontakauksen määrää ei kuitenkaan esitetä korotettavaksi kaikkein nuorimpien opiskelijoiden velkaantumiseen liittyvien riskien vuoksi.

Lisäksi ehdotetaan lisättäväksi opintotuen tarkistamista ja keskeyttämistä koskevaan opintotukilain 25 §:ään säännökset siitä, mistä ajankohdasta lukien tukea tarkistetaan opintotukeen vaikuttavien olosuhdemuutosten johdosta. Nykyisin menettelytavat on vahvistettu Kansaneläkelaitoksen soveltamisohjeissa.

2 Esityksen vaikutukset

2.1 Taloudelliset vaikutukset

Vaikutukset opiskelijan talouteen

Yhteensä noin 238 400 opiskelijaa saisi opintorahan perusmääriin 15 prosentin korotuksen. Näistä noin 70 prosenttia olisi korkea-asteen opiskelijoita ja 30 prosenttia toisen asteen opiskelijoita. Noin 49 600 opiskelijan opintorahan perusmäärää korotettaisiin 16 eurolla. Näistä 97 prosenttia olisi toisen asteen opiskelijoita ja kolme prosenttia korkea-asteen opiskelijoita.

Prosentuaalisen korotuksen määrä opintorahan perusmäärään olisi korkeakouluopiskelijoilla enintään 38,99 euroa kuukaudessa ja muussa oppilaitoksessa opiskelevilla 32,40 euroa kuukaudessa. Vanhempien pienten tulojen perusteella korotettua opintorahaa saavilla korkeakouluopiskelijoilla korotus olisi 16—37,72 euroa kuukaudessa ja muussa koulutuksessa opiskelevalla korotus olisi opintorahan perusmäärään 16—32 euroa kuukaudessa. Vähävaraiskorotuksen piirissä olevien tuen enimmäismäärä nousisi tällöin suhteessa lähes saman verran kuin suurin mahdollinen opintoraha. Vanhempien tulojen perusteella pienennettyä opintorahaa saavien toisella asteella opiskelevien opintoraha nousisi keskimäärin 14 euroa kuukaudessa. Vanhempien vähävaraisuuden perusteella korotuksen saavien opintoraha nousisi keskimäärin 12 euroa kuukaudessa. Näistä opiskelijoista olisi 44 500 toisen asteen opiskelijoita ja 2 500 korkea-asteen opiskelijoita.

Tulorajojen korottaminen parantaisi taloudellista tilannetta niillä opiskelijoilla, joilla vuositulot ylittävät nykyiset vuositulorajat. Nykyisin 9 090 euron vuositulorajan puitteisissa opiskelija voi nostaa opintotukea yhdeksän kuukautta ja tulorajojen korotuksen jälkeen tukea voisi vastaavalla tulotasolla nostaa 11 kuukautta. Opiskelijalla ei ole nykyisin oikeutta lainkaan opintotukeen tulojen ylittäessä 17 170 euroa vuodessa. Uusilla tulorajoilla vastaava vuositulo oikeuttaisi neljän kuukauden tukeen. Tulorajojen korottaminen muuttaisi opiskelijan omiin tuloihin perustuvaa tarveharkintaa siten, että vuoden 1998 jälkeen toteutunut ansiotason kehitys tulisi huomioituksi. Uudet tulorajat lisäisivät vuodesta 2008 lukien arviolta noin 10 000 opiskelijan tukea. Uusia tuen saajia olisi niistä arviolta 1 000. Tuloihin perustuva tarveharkinnan tarkoituksena on edelleen kohdentaa tukea sitä eniten tarvitseville päätoimisille opiskelijoille. Nykyistä korkeammat tulorajat joustavoittaisivat opiskelijoiden mahdollisuuksia käydä työssä opintojen ohella ja vähentäisivät jossain määrin myös jälkikäteen tapahtuvia ja hankalaksi koettuja opiskelijan omista tuloista johtuvia takaisinperintöjä. Pakollisessa ja päätoimisen opiskelun edellytykset täyttävässä työharjoittelussa tai työssäoppimisjaksoilla on vuosittain arviolta 2 500 opiskelijaa, jotka eivät voi saada palkan vuoksi opintorahaa. Opintorahan myöntämisen estävä erillisesti tuloseurannasta tutkittava palkkaraja olisi sama kuin tuellisen kuukauden tuloraja, kuten nykyisin.

Mahdollisuus korkeampaan opintolainan valtiontakaukseen olisi noin 57 000 toisen asteen täysi-ikäisellä opiskelijalla. Näistä arviolta noin 43 prosenttia käyttää opintolainaa. Yhdessä valtiontakauksen ja opintorahan korotuksen kanssa opintotuki nousee itsenäisesti asuvalla 20 vuotta täyttäneellä toisen asteen opiskelijalla noin 26 prosenttia 112,40 euroa kuukaudessa, mikä vastaa noin vuoden 1991 jälkeen tapahtunutta elinkustannusten kehitystä ja lähentää samalla toiselle asteelle ja korkea-asteelle maksettavan tuen enimmäismäärää. Eri koulutusasteille myönnettävän tuen enimmäismäärän olisi perusteltua

poiketa toisistaan vain ateriaedun arvon veran.

Korotusten jälkeen täysi-ikäisen, muualla kuin vanhempiensa luona asuvan tuki olisi korkea-asteella enimmillään 799,60 euroa kuukaudessa, josta opintorahan ja asumislisän osuus olisi 62 prosenttia. Vastaavasti muussa kuin korkeakoulussa opiskelevan tuki voisi olla enintään 747,60 euroa, josta opintorahan ja asumislisän osuus olisi 60 prosenttia.

Valtiontaloudelliset vaikutukset

Opintorahan korottaminen 15 prosentilla ja pienimpien opintorahojen korottaminen 16 eurolla lisää momentin 29.70.55. Opintoraha ja asumislisä määrärahatarvetta vuonna 2008 yhteensä 29 200 000 euroa. Vuonna 2009 määrärahatarve on 70 miljoonaa euroa, kun korotukset ovat voimassa koko vuoden. Opiskelijan omien tulorajojen korottaminen lisää momentin 29.70.55. Opintoraha ja asumislisä määrärahatarvetta vuonna 2008 yhteensä 9 000 000 euroa. Muussa kuin korkeakoulussa opiskelevien täysi-ikäisten valtiontakauksen korottamisella ei ole valtiontaloudellisia vaikutuksia.

3 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu opetusministeriössä yhteistyössä Kansaneläkelaitoksen kanssa.

4 Muita asiaan vaikuttavia seikkoja

Tuloverolain (1535/1992) 105 §:ssä säädetään kunnallisverotuksen opintorahavähennyksestä. Jos kyseisessä pykälässä säädetyt vähennyksen enimmäismäärää ei korotettaisi opintorahan enimmäismäärän korotuksen yhteydessä, opiskelijoiden verotus kiristyisi. Eduskunnalle on tarkoitus antaa erikseen hallituksen esitys tuloverolain muuttamisesta, jonka yhteydessä myös tuloverolain 105 §:ssä säädettyä kunnallisverotuksen opintorahavähennyksen täyttä määrää tarkistettaisiin.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Opintotukilaki

11 §. *Opintorahan määrä.* Pykälän 1 momentin viittaus 17—19 pykälään ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi 17 ja 19 pykälään, koska 18 pykälä on kumottu lailla 345/2004. Viittaus 19 a §:ään poistettaisiin, koska kyseisessä pykälässä ei säädetä opintorahasta. Pykälässä säädettyjä opintorahan määriä korotettaisiin 15 prosentilla. Määrät pyöristettäisiin lähimpään euroon. Kaikkein pienimpiä opintorahoja korotettaisiin kuitenkin vähintään 16 eurolla.

16 §. *Valtiontakauksen suuruus.* Pykälän 1 momentin 2 kohdassa 18 vuotta täyttäneen muussa kuin korkeakoulussa opiskelevan opintolainan valtiontakauksen määrä ehdotetaan muutettavaksi 300 euroksi, jolloin se vastaisi korkeakouluopiskelijoille myönnettävän opintolainan valtiontakauksen määrää.

17 §. *Opiskelijan omien tulojen vaikutus opintorahaan ja asumislisään.* Pykälän 1 momentissa säädettyjä tuloja korotettaisiin hallitusohjelman edellyttämällä tavalla 30 prosentilla. Selkeyden vuoksi tuloajat pyöristettäisiin siten, että 1 kohdan tuloja korotettaisiin 505 eurosta 660 euroon ja 2 kohdan tuloja 1 515 eurosta 1 970 euroon.

20 §. *Eräiden tulojen ja etuuksien huomioonottaminen.* Pykälässä säädetään eräiden tulojen ja etuuksien huomioonottamisesta opintotukea myönnettäessä. Pykälän mukaan opintorahaa ei myönnetä opiskelijalle, joka saa opiskeluun tai tutkintoon pakollisena kuuluvasta, päätoimiseksi katsottavasta sekä opintojen edistymisen yleiset edellytykset täyttävästä työharjoittelusta taikka työssäoppimisen perusteella palkkaa keskimäärin vähintään 505 euroa kuukaudessa tai oppilaitokselta toimeentulon turvaamiseen tarkoitettua apurahaa, opinnoista maksettavaa päivärahaa tai muuta vastaavaa taloudellista etua määrän, joka ylittää kyseiseen koulutukseen myönnettävän korkeimman opintorahan määrän. Pykälän 1 momentin 1 kohdassa säädetty työharjoittelusta tai työssäoppimisjakson

ajalta huomioon otettavan palkan raja vastaa lain 17 §:n 1 momentin 1 kohdassa säädettyä niiden kuukausien tuloja, joihin opiskelija on noston opintorahaa. Rajaa tulisi korottaa samalla tavalla kuin 17 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua tuloja 505 eurosta 660 euroon.

25 §. *Opintotuen tarkistaminen ja keskeyttäminen.* Pykälässä säädetään, että opintotukea tarkistetaan tai se lakkautetaan, jos opiskelijan olosuhteissa on tapahtunut muutos, joka vaikuttaa oikeuteen saada tukea tai tuen määrään. Olosuhdemuutostilanteita ovat esimerkiksi muutto pois vanhempien luota tai vanhempien luokse, muutto asunnosta toiseen, ensimmäisen lapsen syntyminen, estävän etuuden saamisen alkaminen tai päättymisen, vaihto-opiskelu ulkomailla, opintojen keskeyttäminen sekä valmistuminen. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi säännökset siitä, mistä lukien tai miltä ajalta tukea tulisi tarkistaa opintotukeen vaikuttavien olosuhdemuutosten johdosta.

Muissa kuin korkeakouluopinnoissa suurin osa opiskelijoista valmistuu etukäteen tiedossa olevana opintolinjan päättymispäivänä, jolloin myös opintotuen lakkautusajankohta voidaan määrittellä lukuvuoden säännönmukaisen tukiajan perusteella. Opiskelija voi kuitenkin keskeyttää opintonsa, valmistumisajankohta voi olla tavanomaisesta poikkeava ja korkeakouluopiskelijoiden kohdalla valmistumisajankohta on vain harvoin tiedossa tuen myöntöhetkellä. Näissä tilanteissa tuen lakkautusajankohta joudutaan määrittämään opintojen keskeyttämis- tai valmistuspäivämäärän perusteella. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti jossa säädetäisiin opintotuen lakkauttamisesta opiskelijan valmistuessa tai keskeyttäessä opintonsa. Ehdotuksen mukaan opintotuki lakkautettaisiin valmistumis- tai keskeyttämiskuukauden alusta lukien, jos opiskelija keskeyttää opintonsa tai valmistuu ennen kuukauden 18:tä päivää. Muutoin opintotuki lakkautetaan valmistumis- tai keskeyttämiskuukaudelta seuraavan kuukauden alusta lukien.

Uudessa 5 momentissa säädettäisiin opintotuen tarkistamisesta tai lakkauttamisesta muun olosuhdemuutoksen kuin opintojen keskeytymisen tai valmistumisen perusteella. Tällaisia syitä ovat esimerkiksi ensimmäisen lapsen syntyminen, jonka perusteella oikeus asumislisään lakkaa tai muutto toiseen asuntoon, jonka perusteella asumislisän määrää tulee tarkistaa. Ehdotuksen mukaan opintotuki tarkistettaisiin tai lakkautettaisiin sen kuukauden alusta lukien, jona uusi olosuhde kestää ensimmäisen kerran vähintään 18 päivää.

Uudessa 6 momentissa säädettäisiin opintotuen tarkistamisesta ennalta tiedossa olevan määräjän kestävässä olosuhteissa tapahtuneen muutoksen vuoksi. Tällöin sekä muutoksen alkamis- että päättymisajankohta ovat tuen tarkistushetkellä tiedossa. Määräaikaista tuen määrään vaikuttavia muutoksia ovat esimerkiksi vaihto-opiskelijakso ulkomailla, jolla on vaikutusta asumislisän ja opintolainan valtiontakauksen määrään tai palkallinen työssä oppimisjakso. Tällöin tuki tarkistettaisiin niiltä kuukausilta, joina muuttunut olosuhde kestää vähintään 18 päivää. Jos muuttunut olosuhde ei alkamis- ja päättymiskaudena kestäisi 18:aa päivää, mutta sen kesto näiden kuukausien aikana olisi yhteensä vähintään 18 päivää, tuki tarkistettaisiin näiden kuukausien perusteella lisäksi yhdeltä kuukaudelta.

Ehdotettu sääntely yhdenmukaistaisi ja selkeyttäisi opintotuen tarkistamisessa sovellettavaa käytäntöä.

27 §. Takaisinperintä. Pykälän 4 momentissa säädetään opiskelijan omien tulojen pe-

rusteella tapahtuvasta opintotuen takaisinperinnästä. Kun opiskelijan omia tulorajoja ehdotetaan tarkistettavaksi, myös tässä pykälässä säädetyt euromääriä korotettaisiin 30 prosentilla.

1.2 Laki lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkatuesta

3 a §. Koulumatkatuen myöntämisen rajoitukset. Pykälässä säädetään tilanteista, jolloin koulumatkatukea ei myönnetä. Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan koulumatkatukea ei myönnetä opiskelijalle, joka saa työssäoppimisen perusteella ansiotuloa vähintään 505 euroa kuukaudessa. Määrä on sama kuin opintotukilain 17 §:n 1 momentin 1 kohdassa ja 20 §:ssä säädetty raja ja sitä ehdotetaan korotettavaksi samalla tavoin 505 eurosta 660 euroon.

2 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan vuoden 2008 alussa.

Opintotukilain 17 ja 27 §:ää sovellettaisiin 1 päivästä tammikuuta 2008 ja sen jälkeen myönnetyn tuen tuloseurantaan ja 11, 16 ja 20 sekä lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen koulumatkatuesta annetun lain 3 a §:ää 1 päivästä elokuuta 2008.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**opintotukilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 21 päivänä tammikuuta 1994 annetun opintotukilain (65/1994) 11 §, 16 §:n 1 momentti, 17 §:n 1 momentti, 20 § ja 27 §:n 4 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 11 § laeissa 345/2004 ja 792/2007, 16 §:n 1 momentti laissa 408/2005, 17 §:n 1 momentti ja 20 § laissa 345/2004 sekä 27 §:n 4 momentti laissa 734/2001, sekä
lisätään 25 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1099/2000 ja mainitussa laissa 345/2004, uusi 4—6 momentti seuraavasti:

11 §

Opintorahan määrä

Jollei 3 tai 4 momentista taikka 17, 19 tai 20—22 §:stä muuta johdu, opintorahan määrä kuukaudessa on:

- 1) vanhempansa luona asuvalle opiskelijalle 55 euroa korkeakoulussa ja 38 euroa muussa oppilaitoksessa, kun opiskelija on alle 20-vuotias, sekä 122 euroa korkeakoulussa ja 80 euroa muussa oppilaitoksessa, kun opiskelija on täyttänyt 20 vuotta;
- 2) muualla kuin vanhempansa luona asuvalle opiskelijalle 145 euroa korkeakoulussa ja 100 euroa muussa oppilaitoksessa, kun opiskelija on alle 18-vuotias;
- 3) muualla kuin vanhempansa luona asuvalle opiskelijalle korkeakoulussa 298 euroa ja muussa oppilaitoksessa 246 euroa, kun opiskelija on täyttänyt 18 vuotta;
- 4) avioliitossa olevalle tai elatusvelvolliselle opiskelijalle korkeakoulussa 298 euroa ja muussa oppilaitoksessa 246 euroa.

Jos opiskelija asuu vanhemmaltaan vuokraamassaan tai vanhempansa omistamassa asunnossa, joka on samassa kiinteistössä kuin vanhemman vakituinen asunto, opintoraha myönnetään samansuuruisena kuin vanhempansa luona asuvalle opiskelijalle.

Jos vanhempien tuloverolain (1535/1992) 30 §:ssä tarkoitettujen puhtaiden ansio- ja

pääomatulojen yhteismäärä on enintään 20 700 euroa vuodessa, opintorahaa voidaan korottaa seuraavasti:

- 1) 55 euron opintorahaa enintään 75 eurolle;
- 2) 38 euron opintorahaa enintään 58 eurolle;
- 3) 122 euron opintorahaa enintään 145 eurolle;
- 4) 80 euron opintorahaa enintään 100 eurolle;
- 5) 145 euron opintorahaa enintään 145 eurolle;
- 6) 100 euron opintorahaa enintään 100 eurolle.

Korotus pienenee jokaista tulorajan ylittävää täyttä 2 070:tä euroa kohden 10 prosenttia. Jos 3 momentissa tarkoitettujen tulojen yhteismäärä ylittää 39 000 euroa, korotusta ei makseta.

Oikeus 1 momentin 1 tai 3 kohdassa tarkoitettuun korkeampaan opintorahaan iän perusteella alkaa sen kuukauden alusta, jona tuensaaja täyttää kohdassa säädetyn iän.

16 §

Valtiontakauksen suuruus

Opintolainan valtiontakauksen määrä tuki-kuukautta kohden on:

1) korkeakouluopiskelijalla ja aikuiskoulutustukea saavalla 300 euroa;

2) muulla kuin korkeakouluopiskelijalla 300 euroa, kun opiskelija on täyttänyt 18 vuotta, ja 160 euroa, kun opiskelija on alle 18-vuotias; oikeus korkeampaan valtiontakukseen alkaa sen kuukauden alusta, jona opiskelija täyttää 18 vuotta;

3) ulkomailla opiskelevalla korkeakouluopiskelijalla 440 euroa ja muulla ulkomailla opiskelevalla opiskelijalla 360 euroa.

---

17 §

Opiskelijan omien tulojen vaikutus opintorahaan ja asumislisään

Opiskelijalla voi olla opintorahan lisäksi muita veronalaisia tuloja ja toimeentulon turvaamiseen tarkoitettuja apurahoja kalenterivuodessa määrä, jota kutsutaan vapaaksi tuloksi. Ulkomaiseen opiskelijavaihtoon tarkoitettuja opintotukea täydentäviä apurahoja ei oteta huomioon. Vapaa tulo lasketaan siten, että opiskelijalla voi olla tuloa:

1) 660 euroa jokaista kuukautta kohden, jolta hän on saanut opintorahaa tai asumislisää; sekä

2) 1 970 euroa jokaista kuukautta kohden, jolta hän ei ole saanut opintorahaa tai asumislisää.

---

20 §

Eräiden tulojen ja etuuksien huomioonottaminen

Opintorahaa ei myönnetä opiskelijalle, joka saa:

1) opiskeluun tai tutkintoon pakollisena kuuluvasta, päätoimiseksi katsottavasta sekä opintojen edistymisen yleiset edellytykset täyttävästä työharjoittelusta taikka työssäoppimisen perusteella palkkaa keskimäärin vähintään 660 euroa kuukaudessa; taikka

2) oppilaitokselta toimeentulon turvaamiseen tarkoitettua apurahaa, opinnoista maksettavaa päivärahaa tai muuta vastaavaa taloudellista etuutta määrän, joka ylittää kysei-

seen koulutukseen myönnettävän korkeimman opintorahan määrän.

Ulkomaiseen opiskelijavaihtoon tarkoitettuja opintotukea täydentäviä apurahoja ei oteta huomioon arvioitaessa opintorahan myöntämistä.

25 §

Opintotuen tarkistaminen ja keskeyttäminen

Kun opiskelija valmistuu tai keskeyttää opintonsa ennen kuukauden 18:ta päivää, opintotuki lakkautetaan valmistumis- tai keskeyttämiskuukauden alusta lukien. Muussa tapauksessa opintotuki lakkautetaan valmistumis- tai keskeyttämiskuukautta seuraavan kuukauden alusta lukien.

Muun olosuhteissa tapahtuneen muutoksen kuin opintojen keskeyttämisen tai valmistumisen perusteella tuki tarkistetaan sen kuukauden alusta lukien, jonka aikana uusi olosuhde kestää ensimmäisen kerran vähintään 18 päivää.

Määrätyn ajan kestävässä olosuhteiden muutoksissa tuki tarkistetaan niiltä kuukausilta, joina muuttunut olosuhde kestää vähintään 18 päivää. Jos muuttunut olosuhde ei kestä alkamis- ja päättymiskuukautena 18:aa päivää, mutta sen kesto näiden kuukausien aikana on yhteensä vähintään 18 päivää, tuki tarkistetaan näiden kuukausien perusteella yhdeltä kuukaudelta.

27 §

Takaisinperintä

Jos opiskelijan 17 §:n 1 momentissa tarkoitettu vuositulo ylittää vapaan tulon, ylityksen jokaista alkavaa 1 310 euroa kohden peritään takaisin yhden tukikuukauden opintoraha ja asumislisä aikajärjestyksessä alkaen kalenterivuoden viimeisestä tukikuukaudesta. Jos vapaan tulon ylitys on ollut enintään 220 euroa, liikaa maksettua tukea ei kuitenkaan peritä takaisin. Tuensaajalle annetaan päätösehdotus liikaa maksetun tuen takaisinperimisestä. Ehdotuksen mukainen päätös tulee

voimaan, jos tuensaaja ei valituksen tekemiseen varatussa määräajassa pyydä kirjallisesti asian käsittelemistä uudelleen.

Tämän lain 17 ja 27 §:ää sovelletaan vuodelle 2008 ja sen jälkeiselle ajalle myönnettävään opintotukeen. Lain 11, 16 ja 20 §:ää sovelletaan myönnettäessä opintotukea 31 päivän heinäkuuta 2008 jälkeiselle ajalle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 2008.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

2.

Laki

lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkatuesta annetun lain 3 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkatuesta 10 päivänä tammikuuta 1997 annetun lain (48/1997) 3 a §, sellaisena kuin se on laissa 346/2004, seuraavasti:

3 a §

Koulumatkatuen myöntämisen rajoitukset

Koulumatkatukea ei myönnetä opiskelijalle, joka:

- 1) saa työssäoppimisen perusteella ansiotuloa vähintään 660 euroa kuukaudessa;
- 2) voisi asua maksutta koulutuksen järjestäjän ylläpitämässä asunnossa, jollei opiskelija erityisistä syistä voi ottaa asuntoa vastaan; taikka
- 3) saa tukea koulumatkasta aiheutuviin kustannuksiin muun lain nojalla.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää terveydellisistä tai perheoloihin liittyvistä tai muista vastaavista erityisistä syistä, joiden perusteella opiskelijan ei katsota voivan ottaa koulutuksen järjestäjän ylläpitämää asuntoa vastaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 2008.

Tätä lakia sovelletaan myönnettäessä koulumatkatukea 31 päivän heinäkuuta 2008 jälkeiselle ajalle.

Helsingissä 13 päivänä syyskuuta 2007

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Kulttuuri- ja urheiluministeri *Stefan Wallin*

1.

Laki**opintotukilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 21 päivänä tammikuuta 1994 annetun opintotukilain (65/1994) 11 §, 16 §:n 1 momentti, 17 §:n 1 momentti, 20 § ja 27 §:n 4 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 11 § laeissa 345/2004 ja 792/2007, 16 §:n 1 momentti laissa 408/2005, 17 §:n 1 momentti ja 20 § laissa 345/2004 sekä 27 §:n 4 momentti laissa 734/2001, sekä *lisätään* 25 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1099/2000 ja mainitussa laissa 345/2004, uusi 4—6 momentti, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

11 §

11 §

*Opintorahan määrä**Opintorahan määrä*

Jollei 3 tai 4 momentista taikka 17—19, 19 a tai 20—22 §:stä muuta johdu, opintorahan määrä kuukaudessa on:

1) vanhempansa luona asuvalle opiskelijalle 38,68 euroa korkeakoulussa ja 21,86 euroa muussa oppilaitoksessa, kun opiskelija on alle 20-vuotias, sekä 105,96 euroa korkeakoulussa ja 63,91 euroa muussa oppilaitoksessa, kun opiskelija on täyttänyt 20 vuotta;

2) muualla kuin vanhempansa luona asuvalle opiskelijalle 126,14 euroa korkeakoulussa ja 84,09 euroa muussa oppilaitoksessa, kun opiskelija on alle 18-vuotias;

3) muualla kuin vanhempansa luona asuvalle opiskelijalle korkeakoulussa 259,01 euroa ja muussa oppilaitoksessa 213,60 euroa, kun opiskelija on täyttänyt 18 vuotta;

4) avioliitossa olevalle tai elatusvelvolliselle opiskelijalle korkeakoulussa 259,01 euroa ja muussa oppilaitoksessa 213,60 euroa.

Jos opiskelija asuu vanhemmaltaan vuokraamassaan tai vanhempansa omistamassa asunnossa, joka on samassa kiinteistössä kuin vanhemman vakituinen asunto, opintoraha myönnetään samansuuruisena kuin vanhempansa luona asuvalle opiskelijalle.

Jos vanhempien tuloverolain (1535/1992) 30 §:ssä tarkoitettujen puhtaiden ansio- ja

Jollei 3 tai 4 momentista taikka 17, 19 tai 20—22 §:stä muuta johdu, opintorahan määrä kuukaudessa on:

1) vanhempansa luona asuvalle opiskelijalle 55 euroa korkeakoulussa ja 38 euroa muussa oppilaitoksessa, kun opiskelija on alle 20-vuotias, sekä 122 euroa korkeakoulussa ja 80 euroa muussa oppilaitoksessa, kun opiskelija on täyttänyt 20 vuotta;

2) muualla kuin vanhempansa luona asuvalle opiskelijalle 145 euroa korkeakoulussa ja 100 euroa muussa oppilaitoksessa, kun opiskelija on alle 18-vuotias;

3) muualla kuin vanhempansa luona asuvalle opiskelijalle korkeakoulussa 298 euroa ja muussa oppilaitoksessa 246 euroa, kun opiskelija on täyttänyt 18 vuotta;

4) avioliitossa olevalle tai elatusvelvolliselle opiskelijalle korkeakoulussa 298 euroa ja muussa oppilaitoksessa 246 euroa.

Jos opiskelija asuu vanhemmaltaan vuokraamassaan tai vanhempansa omistamassa asunnossa, joka on samassa kiinteistössä kuin vanhemman vakituinen asunto, opintoraha myönnetään samansuuruisena kuin vanhempansa luona asuvalle opiskelijalle.

Jos vanhempien tuloverolain (1535/1992) 30 §:ssä tarkoitettujen puhtaiden ansio- ja

pääomatulojen yhteismäärä on enintään 20 700 euroa vuodessa, opintorahaa voidaan korottaa seuraavasti:

- 1) 38,68 euron opintorahaa enintään 58,87 eurolla;
- 2) 21,86 euron opintorahaa enintään 42,05 eurolla;
- 3) 105,96 euron opintorahaa enintään 126,14 eurolla;
- 4) 63,91 euron opintorahaa enintään 84,09 eurolla;
- 5) 126,14 euron opintorahaa enintään 126,14 eurolla;
- 6) 84,09 euron opintorahaa enintään 84,09 eurolla.

Korotus pienenee jokaista tulorajan ylittävää täyttä 2 070:tä euroa kohden 10 prosenttia. Jos 3 momentissa tarkoitettujen tulojen yhteismäärä ylittää 39 000 euroa, korotusta ei makseta.

Oikeus 1 momentin 1 tai 3 kohdassa tarkoitettuun korkeampaan opintorahaan iän perusteella alkaa sen kuukauden alusta, jona tuensaaja täyttää kohdassa säädetyn iän.

16 §

Valtiontakauksen suuruus

Opintolainan valtiontakauksen määrä tuki-kuukautta kohden on:

- 1) korkeakouluopiskelijalla ja aikuiskoulutustukea saavalla 300 euroa;
- 2) muulla kuin korkeakouluopiskelijalla 220 euroa, kun opiskelija on täyttänyt 18 vuotta, ja 160 euroa, kun opiskelija on alle 18-vuotias; oikeus korkeampaan valtiontakaukseen alkaa sen kuukauden alusta, jona opiskelija täyttää 18 vuotta;
- 3) ulkomailla opiskelevalla korkeakouluopiskelijalla 440 euroa ja muulla ulkomailla opiskelevalla opiskelijalla 360 euroa.

pääomatulojen yhteismäärä on enintään 20 700 euroa vuodessa, opintorahaa voidaan korottaa seuraavasti:

- 1) 55 euron opintorahaa enintään 75 eurolla;
- 2) 38 euron opintorahaa enintään 58 eurolla;
- 3) 122 euron opintorahaa enintään 145 eurolla;
- 4) 80 euron opintorahaa enintään 100 eurolla;
- 5) 145 euron opintorahaa enintään 145 eurolla;
- 6) 100 euron opintorahaa enintään 100 eurolla.

Korotus pienenee jokaista tulorajan ylittävää täyttä 2 070:tä euroa kohden 10 prosenttia. Jos 3 momentissa tarkoitettujen tulojen yhteismäärä ylittää 39 000 euroa, korotusta ei makseta.

Oikeus 1 momentin 1 tai 3 kohdassa tarkoitettuun korkeampaan opintorahaan iän perusteella alkaa sen kuukauden alusta, jona tuensaaja täyttää kohdassa säädetyn iän.

16 §

Valtiontakauksen suuruus

Opintolainan valtiontakauksen määrä tuki-kuukautta kohden on:

- 1) korkeakouluopiskelijalla ja aikuiskoulutustukea saavalla 300 euroa;
- 2) muulla kuin korkeakouluopiskelijalla 300 euroa, kun opiskelija on täyttänyt 18 vuotta, ja 160 euroa, kun opiskelija on alle 18-vuotias; oikeus korkeampaan valtiontakaukseen alkaa sen kuukauden alusta, jona opiskelija täyttää 18 vuotta;
- 3) ulkomailla opiskelevalla korkeakouluopiskelijalla 440 euroa ja muulla ulkomailla opiskelevalla opiskelijalla 360 euroa.

17 §

Opiskelijan omien tulojen vaikutus opintorahaan ja asumislisään

Opiskelijalla voi olla opintorahan lisäksi

17 §

Opiskelijan omien tulojen vaikutus opintorahaan ja asumislisään

Opiskelijalla voi olla opintorahan lisäksi

muita veronalaisia tuloja ja toimeentulon turvaamiseen tarkoitettuja apurahoja kalenterivuodessa määrä, jota kutsutaan vapaaksi tuloksi. Ulkomaiseen opiskelijavaihtoon tarkoitettuja opintotukea täydentäviä apurahoja ei oteta huomioon. Vapaa tulo lasketaan siten, että opiskelijalla voi olla tuloa:

1) 505 euroa jokaista kuukautta kohden, jolta hän on saanut opintorahaa tai asumislisää; sekä

2) 1 515 euroa jokaista kuukautta kohden, jolta hän ei ole saanut opintorahaa tai asumislisää.

muita veronalaisia tuloja ja toimeentulon turvaamiseen tarkoitettuja apurahoja kalenterivuodessa määrä, jota kutsutaan vapaaksi tuloksi. Ulkomaiseen opiskelijavaihtoon tarkoitettuja opintotukea täydentäviä apurahoja ei oteta huomioon. Vapaa tulo lasketaan siten, että opiskelijalla voi olla tuloa:

1) 660 euroa jokaista kuukautta kohden, jolta hän on saanut opintorahaa tai asumislisää; sekä

2) 1 970 euroa jokaista kuukautta kohden, jolta hän ei ole saanut opintorahaa tai asumislisää.

20 §

Eräiden tulojen ja etuuksien huomioonottaminen

Opintorahaa ei myönnetä opiskelijalle, joka saa:

1) opiskeluun tai tutkintoon pakollisena kuuluvasta, päätoimiseksi katsottavasta sekä opintojen edistymisen yleiset edellytykset täyttävästä työharjoittelusta taikka työssäoppimisen perusteella palkkaa keskimäärin vähintään 505 euroa kuukaudessa; taikka

2) oppilaitokselta toimeentulon turvaamiseen tarkoitettua apurahaa, opinnoista maksettavaa päivärahaa tai muuta vastaavaa taloudellista etuutta määrän, joka ylittää kyseiseen koulutukseen myönnettävän korkeimman opintorahan määrän.

Ulkomaiseen opiskelijavaihtoon tarkoitettuja opintotukea täydentäviä apurahoja ei oteta huomioon arvioitaessa opintorahan myöntämistä.

25 §

Opintotuen tarkistaminen ja keskeyttäminen

20 §

Eräiden tulojen ja etuuksien huomioonottaminen

Opintorahaa ei myönnetä opiskelijalle, joka saa:

1) opiskeluun tai tutkintoon pakollisena kuuluvasta, päätoimiseksi katsottavasta sekä opintojen edistymisen yleiset edellytykset täyttävästä työharjoittelusta taikka työssäoppimisen perusteella palkkaa keskimäärin vähintään 660 euroa kuukaudessa; taikka

2) oppilaitokselta toimeentulon turvaamiseen tarkoitettua apurahaa, opinnoista maksettavaa päivärahaa tai muuta vastaavaa taloudellista etuutta määrän, joka ylittää kyseiseen koulutukseen myönnettävän korkeimman opintorahan määrän.

Ulkomaiseen opiskelijavaihtoon tarkoitettuja opintotukea täydentäviä apurahoja ei oteta huomioon arvioitaessa opintorahan myöntämistä.

25 §

Opintotuen tarkistaminen ja keskeyttäminen

Kun opiskelija valmistuu tai keskeyttää opintonsa ennen kuukauden 18:tä päivää, opintotuki lakkautetaan valmistumis- tai keskeyttämiskuukauden alusta lukien. Muussa tapauksessa opintotuki lakkautetaan valmistumis- tai keskeyttämiskuukautta seuraavan

kuukauden alusta lukien.

Muun olosuhteissa tapahtuneen muutoksen kuin opintojen keskeyttämisen tai valmistuksen perusteella tuki tarkistetaan sen kuukauden alusta lukien, jonka aikana uusi olosuhde kestää ensimmäisen kerran vähintään 18 päivää.

Määrätyn ajan kestävässä olosuhteiden muutoksissa tuki tarkistetaan niiltä kuukausilta, joina muuttunut olosuhde kestää vähintään 18 päivää. Jos muuttunut olosuhde ei kestä alkamis- ja päättymiskuukautena 18:aa päivää, mutta sen kesto näiden kuukausien aikana on yhteensä vähintään 18 päivää, tuki tarkistetaan näiden kuukausien perusteella yhdeltä kuukaudesta.

27 §

Takaisinperintä

Jos opiskelijan 17 §:n 1 momentissa tarkoitettu vuositulo ylittää vapaan tulon, ylityksen jokaista alkavaa 1 010 euroa kohden peritään takaisin yhden tukikuukauden opintoraha ja asumislisä aikajärjestyksessä alkaen kalenterivuoden viimeisestä tukikuukaudesta. Jos vapaan tulon ylitys on ollut enintään 170 euroa, liikaa maksettua tukea ei kuitenkaan peritä takaisin. Tuensaajalle annetaan päätösehdotus liikaa maksetun tuen takaisinperimisestä. Ehdotuksen mukainen päätös tulee voimaan, jos tuensaaja ei valituksen tekemiseen varatussa määräajassa pyydä kirjallisesti asian käsittelemistä uudelleen.

---

27 §

Takaisinperintä

Jos opiskelijan 17 §:n 1 momentissa tarkoitettu vuositulo ylittää vapaan tulon, ylityksen jokaista alkavaa 1 310 euroa kohden peritään takaisin yhden tukikuukauden opintoraha ja asumislisä aikajärjestyksessä alkaen kalenterivuoden viimeisestä tukikuukaudesta. Jos vapaan tulon ylitys on ollut enintään 220 euroa, liikaa maksettua tukea ei kuitenkaan peritä takaisin. Tuensaajalle annetaan päätösehdotus liikaa maksetun tuen takaisinperimisestä. Ehdotuksen mukainen päätös tulee voimaan, jos tuensaaja ei valituksen tekemiseen varatussa määräajassa pyydä kirjallisesti asian käsittelemistä uudelleen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2008.

Tämän lain 17 ja 27 §:ää sovelletaan vuodelle 2008 ja sen jälkeiselle ajalle myönnettävään opintotukeen. Lain 11, 16 ja 20 §:ää sovelletaan myönnettäessä opintotukea 31 päivän heinäkuuta 2008 jälkeiselle ajalle.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

2.

Laki**lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkatuesta annetun lain 3 a §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkatuesta 10 päivänä tammikuuta 1997 annetun lain (48/1997) 3 a §, sellaisena kuin se on laissa 346/2004, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

3 a §

Koulumatkatuen myöntämisen rajoitukset

Koulumatkatukea ei myönnetä opiskelijalle, joka:

- 1) saa työssäoppimisen perusteella ansiotuloa vähintään 505 euroa kuukaudessa;
- 2) voisi asua maksutta koulutuksen järjestäjän ylläpitämässä asunnossa, jollei opiskelija erityisistä syistä voi ottaa asuntoa vastaan; taikka
- 3) saa tukea koulumatkasta aiheutuviin kustannuksiin muun lain nojalla.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää terveydellisistä tai perheoloihin liittyvistä tai muista vastaavista erityisistä syistä, joiden perusteella opiskelijan ei katsota voivan ottaa koulutuksen järjestäjän ylläpitämää asuntoa vastaan.

Ehdotus

3 a §

Koulumatkatuen myöntämisen rajoitukset

Koulumatkatukea ei myönnetä opiskelijalle, joka:

- 1) saa työssäoppimisen perusteella ansiotuloa vähintään 660 euroa kuukaudessa;
- 2) voisi asua maksutta koulutuksen järjestäjän ylläpitämässä asunnossa, jollei opiskelija erityisistä syistä voi ottaa asuntoa vastaan; taikka
- 3) saa tukea koulumatkasta aiheutuviin kustannuksiin muun lain nojalla.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää terveydellisistä tai perheoloihin liittyvistä tai muista vastaavista erityisistä syistä, joiden perusteella opiskelijan ei katsota voivan ottaa koulutuksen järjestäjän ylläpitämää asuntoa vastaan.

—————
Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2008.

Tätä lakia sovelletaan myönnettäessä koulumatkatukea 31 päivän heinäkuuta 2008 jälkeiselle ajalle.
 —————